

Wie knolcyperus zijn gang laat gaan, zal dat jarenlang voelen in de opbrengst. De bestrijding van knolcyperus valt onder de hygiënemaatregelen die IPM voorziet.

© BRON: DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ

Is jouw bedrijf in orde met de IPM-regelgeving?

IPM (Integrated Pest Management) of geïntegreerde gewasbescherming gaat over het duurzaam, beredeneerd gebruik van gewasbeschermingstechnieken en -middelen en is gebaseerd op acht basisprincipes. Zo kan de teler op een ecologisch en economisch verantwoorde en efficiënte manier plagen, ziekten en onkruiden onder controle houden. Sinds 1 januari 2014 moet elke professionele gebruiker van gewasbeschermingsmiddelen de regels rond geïntegreerde gewasbescherming toepassen en zich om de drie jaar laten certificeren.

Mathias Abts, Departement Landbouw en Visserij

Om de Europese richtlijn 2009/128 betreffende een duurzaam gebruik van pesticiden te verduidelijken, werden in 2014 voor elke sector specifieke richtsnoeren opgesteld. De acht algemene beginselen van IPM vormen de basis, maar werden aangevuld met een concrete checklist. Deze richtsnoeren zijn de minimumvoorwaarden om in orde te zijn met IPM. Voor zes plantaardige sectoren zijn er richtsnoeren en een bijbehorende checklist: akkerbouw, ruwvoeder, groenteteelt in de openlucht, groenten onder glas, fruitteelt en sierteelt.

Certificering

Sinds 1 januari 2014 is de toepassing en controle van IPM verplicht. Elke professionele gebruiker van gewasbeschermingsmiddelen moet zich registreren bij een erkend controleorgaan, dat zal nagaan of aan alle voorwaarden wordt voldaan. De controle gebeurt driejaarlijks. Momenteel zijn er acht erkende controleorganen (OCI's) voor de opvolging van IPM: Carah asbl, Comité du lait Certif, Certalent vzw, CKCert vzw, Inscert Partner NV, SGS Belgium nv, TÜV Nord Integra bvba en Vinçotte nv. Je moet zelf een van hen contacteren als je nog geen audit kreeg. Ben je al gecertificeerd voor Vega-plan? Dan ben je ook automatisch in orde voor IPM, aangezien de IPM-checklist volledig werd opgenomen in de Vegaplan Standaard (www.vegaplan.be).

i Meer info over IPM en de checklist met de eisen waaraan moet worden voldaan, kan je vinden op www.vlaanderen.be/landbouw > Plant > Gewasbescherming > Geïntegreerde gewasbescherming. Als je landbouwbedrijf nog niet geregistreerd is bij één van de 8 erkende OCI's, moet je dit zo spoedig mogelijk doen.

8 basisprincipes

In het kader van Farm to Fork, het nieuwe GLB en de Green Deal zal IPM een zeer belangrijke en nog meer cruciale plaats innemen in het bepalen van de toekomstvisie over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen binnen de landbouwsector. Een 'eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem' wordt in deze Farm to Fork-strategie steeds naar voren geschoven. IPM wordt dan het instrument bij uitstek om deze doelstellingen te bereiken en te bewaken.

We vatten de acht basisprincipes van IPM nog eens samen.

1 Goede agrarische praktijk (GAP)

Er staan vooral preventieve maatregelen centraal, onder het motto 'Bezint eer ge begint'. Voordat je begint te

zaaien of planten moet je eerst goed nadenken over zaken als: een juiste rassenkeuze, een goede vruchtafwisseling, de bodem in goede conditie brengen en houden, maar ook een aantal belangrijke hygiënemaatregelen om bepaalde ziekten, plagen en onkruiden te voorkomen. De bestrijding van knolcyperus valt hier bijvoorbeeld onder.

2 Waarnemingen en basiskennis

Het is belangrijk om je gewas geregeld op te volgen. Zo kan je eventuele problemen accuraat identificeren, vakkundig aanpakken en opvolgen in de tijd. Dit veronderstelt dat je over een basiskennis beschikt over de voornaamste ziekten, plagen en onkruiden waarmee je teelten geconfronteerd kunnen worden. ▶

Vooraleer over te gaan tot chemische bestrijding dien je na te gaan of er alternatieve methoden zijn, zoals mechanische onkruidbestrijding.

3 Schadedrempels per verwekker

Afhankelijk van de teelt kan de aanwezigheid van een schadeverwekker toelaatbaar zijn tot op een bepaald niveau. Dit noemen we de schadedrempel. Is de populatie van de schadeverwekker kleiner dan deze drempelwaarde, dan biedt ingrijpen geen meerwaarde. Voor de meeste schadeverwekkers hebben de praktijkcentra – op basis van onderzoeken – een schadedrempel vastgelegd. Die volgen ze in de loop van het groeiseizoen nauw op, en die opvolging wordt gelinkt aan een waarschuwingssysteem dat de telers adviseert over de stand van zaken van de schadedrempel en de eventuele actie. De beslissing om te behandelen neem je dus steeds op basis van eigen waarnemingen in vergelijking met de schadedrempel, ondersteund door wetenschappelijk onderbouwde waarschuwingssystemen.

4 Alternatieve bestrijdingsmethoden

Is de schadedrempel overschreden en een behandeling noodzakelijk? Ga dan eerst na of er niet-chemische economisch verantwoorde alternatieven voorhanden zijn. Het gebruik van chemische middelen is uiteraard niet verboden als ze nodig zijn én ze op verantwoorde, toegestane wijze worden gebruikt.

Als een chemische toepassing nodig is, moet je rekening houden met de volgende drie stappen.

5 Keuze gewasbeschermingsmiddelen

Kijk bij de keuze van een product opnieuw goed naar de situatie in het gewas. Kies een product dat zowel doelspecifiek als veilig is. Het middel

moet het aanwezige stadium van de schadeverwekker efficiënt bestrijden en bovendien minimale negatieve effecten hebben voor het gewas, de natuurlijke vijanden, mens en milieu.

6 Gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Gebruik het gewasbeschermingsmiddel ook correct om efficiënt te bestrijden. Dien de voorgeschreven dosis toe met een juiste spuittechniek onder optimale omstandigheden. Het is hierbij van groot belang om de juiste driftreducerende technieken en bufferzones te respecteren.

7 Anti-resistentie-strategie

Resistentie-opbouw kan je vermijden of vertragen door middelen uit verschillende resistentiegroepen met elkaar af te wisselen en de optimale termijn tussen behandelingen te respecteren.

8 Resultaat van de bestrijding

Tot slot is het noodzakelijk om alle behandelingen en de bekomen bestrijdingsresultaten te registreren en die ook terug te koppelen naar de preventie en monitoring in jouw bedrijf. Zo kan je een correcte evaluatie maken van de bedrijfsspecifieke combinatie van noden en technieken, om deze steeds verder te optimaliseren. ■

Gewasschade ontstaan door drift. Door driftreducerende technieken of door te spuiten bij minder winderige omstandigheden kon die wellicht voorkomen worden.